

Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliaq
Maani

10. april 2015

**UPA 2015/149: Siunnersuut uunga: Naalackersuinnikkut sulinermit aningaasatigut tapiissuteqartarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. xx, uu. qqqq 2015-imeersoq.
(Partiinut nutaanut tunngaviusumik tapiissuteqartannginneq. Atuuffiit allat pillugit paasisutissiingikkaanni qinigaanermut tapiissutisisinnaannginneq. Partiit sinnerlugit aningaasartuutinik ilanngaassisinnaaneq)**

Inatsisartut ataatsimiinneranni matumani Naalackersuinnikkut sulinermit aningaasatigut tapiissuteqartarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummik Inatsisartut Siulittaasoqarfiat saqqummiussivoq. Siunnersuut Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamut tusarniaanertalerlugu Inatsisinut Ataatsimiititaliamut suliaassanngortillugu innersuunneqarpoq.

Inatsisip allanngortinneqarnissaanut siunnersuut pingasunik immikkoortoqarpoq, taakkulu immikkoortillugit uani sammineqassapput:

A.

Inatsisartuni partiit partiinut tapiissutinik pisinnaatitaapput, tassaasut tunngaviusumik tapiissutit qinikkanut ataasiakkaanut tapiissutinik ilaqartinneqartut (qinikkatut tapiissutit). Inatsisartunut ilaasorta qinigaaffiup ingerlanerani partiimik nutaamik pilersitsiguni (partiimulluunniit piusumut Inatsisartunut qinigaatitsisimanngitsumut ilaasortanngoruni), partii pineqartoq immaqa *Inatsisartuni ilaasortaaitaqartutut* taaneqarsinnaassaaq, kisiannili *qinigaanikkut ilaasortaananii*: Inatsisartunut qinersinermi Inatsisartuni inissamat ataatsimut arlalinnulluunniit taasinernik naammattunik pissarsisimanngilaq. Taamaattoqannginnerani partii malittarisassat atuuttut malillugit partiimut tapiissutinik pissarsisinnaatitaanngilaq, taamaallaalli qinikkatut tapiissutinik pissarsisinnaalluni. (Partiinut tapiissutit qinersinermi angusanik ersersitsisuussapput, partiilu marlunnut avinnermigut tapiissutisiaminik marloriaatinngortitsisinnaassanngilaq). Taamaakkaluartoq tamanna pillugu malittarisassat ersarissarneqarsinnaanerat Siulittaasoqarfimmit iluaqutaasinnaasutut isumaqarfigneqarpoq, taamaalilluni taakku qanoq paasineqarnissaat kikkunnilluunniit qularutigineqarsinnaajunnaartillugu.

Aalajangersakkap atorneqarneranut atatillugu ajornartorsiutinut iluarsisutitut aalajangersakkap erseqqissaataasumik tamakkiinerusumillu imatut (allatut) oqaasertalerneqarsinnaanera isumaliutigineqarsinnaavoq:

§ 3a. Partii naalackersuinikkut sulialik Inatsisartunut qinersinermi kingullermi qinigassanngortitsisimannngitsoq Inatsisartunulluunniit ilaasortanngortitsisimannngitsoq, kingornatigulli Inatsisartunut ilaasortamit ataatsimit arlalinnilluunniit sinniisuffigineqalersoq, partiip Inatsisartuni naalackersuinikkut sulineranut tapiiffigineqarsinnaatitaavoq. Tapiissut partiip ilaasortaataatitanut ataasiakkaanut ukiumut 210.000 kr-iuvoq.

Imm. 2. Imm. 1 malillugu tapiissutit ukiumi partiip sinniisoqalerfiani tunniunneqassapput qaammammit partiip sinniisoqalerfiata naanerani ukiumut tapiissutissat agguaqatigiinnerat naapertorlugu.

Imm. 3. Partiimut sinniisuutitaq partiimut sinniisuutitaanngikkallarnermi § 4 malillugu attaviitsutut tapiissutisiaqarsimappat piffissami sinniisuutitap § 4 malillugu tapiissutisiaqarfisaani ilaasortaatitamut qinikkatut tapiissummik partiimut tunniussisoqarsinnaanngilaq.

Aalajangersakkamik taamatut oqaasertaliinermi inatsisitigut inissisimanerup Siulittaasoqarfimmit siunnersuutigineqartoq assigissavaa, ataatsimilli assigiinngissuteqarluni.

Assersuummik uuminnga assigiinngissut takutinneqarpoq:

Inatsisartuni partiimit piusumit ilaasortaap partiimik nutaamik pilersitsiniarluni partiimit ulloq 20. januar ilaasortaajunnaarpoq. Partiili aatsaat ulloq 20. februar pilersinneqarpoq. Piffissarli taanna tikillugu ilaasortaap pineqartoq attaviitsuvoq taamaalillunilu piffissami 1. februarimiit 31. decemberimut attaviitsutut tapiissutisiaqarnissaminik piunasaqaateqarsinnaalluni. Partii nutaaq tamatum peqatigisaanik piffissami 1. martsimiit 31. decemberimut ilaasortaatitamut tassunga qinikkatut tapiissutinik pisartagaqarnissamik piunasaqaateqarsinnaava?

Aalajangersakkamik allatut oqaasertaliinerup taassuma ajornartorsiut pineqartoq iluarsiivigivaa, tassami piffissami sinniisuutitap attaviitsutut tapiissutisiaqarnerata nalaani partiip qinikkatut tapiiffigineqarsinnaannginnera qulakkeeramiuk.

Aammattaaq allatut oqaasertaliineq taanna toqqarneqarpat § 5, imm. 2 aamma 3-mut innersuussutini kiisalu § 4a-tut siunnersuutigineqartup kingunerisassaannut iluarsiiisoqartariaqassaaq.

1. Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu oqaaseqaatissaqarpa?

B.

Inatsisartut suleriaasiata allanngortinneqarnissanut siunnersuutimini, Inatsisartunut ilaasortat atuuffitik allat aningaasaqarnikkullu soqutigisatik pillugit pinngitsooratik paasissutissiisarnissaat Siulittaasoqarfiup siunnersuutigaa. Tassunga atatillugu Siulittaasoqarfiup siunnersuutigaa partiinut tapiissuteqartarnermut inatsimmi aalajangersakkamik ikkussisoqassasoq, taanna malillugu partiimut ilaasortaap pinngitsoorani atuuffinnik nalunaarsuivissamut paasissutissiisimannngippat tamanna malitseqartinneqartassasoq qaammatinut aallartittunut ilivitsunut tamanut ilaasortamut qinikkatut tapiissuteqartoqarsinnaannginneranik. Aammattaaq Siulittaasoqarfimmit siunnersuutigineqarpoq, qinigaatitamut ataatsimut tapiissutit tunniunneqareersut qaammatit

arfinillit tikillugit utertinneqarnissaat piumasarineqarsinnaassasoq paasinarsissagaluarpas paasissutissiissutaasut tamakkiisuunngitsut eqqunngitsulluunniit (annertuunik amigaateqartut).

Naalakkersuisut akissuteqaamminni tamanna pillugu ima allapput:

Ilanngullugu siunnersuutigineqarpoq suliassanik nammineq piumassuseq malillugu nalunaarsuisarneq pinngitsoorani tamanit atorineqartalissasoq, tassa Inatsisartuni sulineq eqqarsaatigalugu erseqqissuliortarnissamik nalinginnaasumik anguniagaqarnermut atatillugu.

Tamanna ilutigalugu siunnersuutigineqarpoq ilaasortat suliassaminnik nalunaarsuisimannigitsunut kinguneqaatissiisoqartassasoq, qaammatit tamaasa partiinut piginnaatitsissutit tapiissuteqartoqartassanngitsaq, ilaasortaqaq ataaseq paasissutissiisimannigippat imaluunniit pinngitsoorani nalunaarsuiffissamut eqqunngitsumik paasissutissiisimappat kinguneqaatissiisoqartassasoq.

Naalakkersuisut isumaqarput nammineq piumassuseq malillugu suliassanik nalunaarsuisarnerup pinngitsoorani tamanit atorineqartussanngortinneqarnera ajornartorsiutitaqassasoq, tassa ilaasortat ataasiakkaat piumasaqaatinik atuuttunik malinninngitsut pineqaatissiisummik partii ataaseq kinguneqaatissinneqartussaammat, taamalu toqqaannanngitsumik partiini ilaasortat tamarmik eqqorneqassallutik – tassunga ilanngullugu suliassanik nalunaarsuisimasut maleruaqqusanillu malinnissimasut.

Naalakkersuisut siunertamut naleqqunnerusorivaat tamatumunnga taarsiullugu Inatsisartuni partii ilaasortaatatik kaammattussagaat inuussutissarsiumminnik aningaasaqarnikkullu soqutigisaminnik tamanut saqqummiussinissamut, tassa aningaasatigut pinngitsaaliineq kinguneqaatissiinerlu maleruaqqusanik unioqquutitsisoq kisiat pinnagu allanik eqquisussat atornagit.

Naalakkersuisut eqqarsaasersuutit qulaani pineqartut aallaavigalugit kaammattuipput, naalakkersuinikkut sulinerlut aningaasatigut tapiissuteqartarneq pillugu inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanut siunnersuut kinguneqartitsinissamut iluarsineqassasoq, tassa ilaasortat ataasiakkaat suliassanik nalunaarsuinissamut piumasaqaatinik naammassinninngitsut aalajangersakkanut ilaatinneqannginnissaat eqqarsaatigalugu.

Naalakkersuisut oqaaseqaataat isumaliutiginninnissamut tunngavissiipput:

2. Paasissutissiisussaataanerup pinngitsoorani atuutsilerneqarnissaa, paasissutissiisussaataanerup maleruarneqannginnerani kinguneqaateqartinneqanngikkuni atorsinnaasutut Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamit isigineqarpa?

Paasissutissiisussaataanerlut unioqquutitsineq (taamaallaat) pisussaaffimminik unioqquutitsisumut kinguneqaateqartinneqartussanngorlugi malittarisassat ilusilerneqassappata, paasissutissiisussaataanermik unioqquutitsinermi pinerluttulerinermi inatsit malillugu akiliisitaasussanngortitsisinnaaneq periarfissaalersillugu malittarisassiortoqarsinnaavoq.

Inatsisissatulli siunnersuummut nassuiaatini nalinginnaasuni tamanna pillugu Siulittaasoqarfik ima allagaqarpoq:

Peqatigitillugu Inatsisartut Siulittaasoqarfiat isumaqarpoq, tamatuma saniatigut annertunerusumik kinguneqartitsisoqartariaqanngitsaq, minnerunngitsumik pingerluttulerinermik inatsisinik tunngavilinnik. Tamanna nalinginnaasumik isiginnittaatsimut naapertuuppoq, tassami naalackersuinikkut atuuffinni ilungersunannginnerusumik sumiginnaanerni qinersisartut namminneq nalilersorsinnaasariaqarmassuk taamatut sumiginnaaneq pineqartup qinigaaqqissinnaaneranut sunniuteqartariaqarneris.
[...]

Tamanna naapertorlugu Inatsisartut Siulittaasoqarfiat isumaqarpoq, atuuffinnik nalunaarsuivimmut atugassatut paasissutissiisussaataaernerik naammassinninnginneq pingerluttulerinermik inatsit malillugu malersorneqartariaqanngitsaq, taamaallaalli naalackersuinikkut sulinerlut tapiiffigineqarsinnaanerlut kinguneqartariaqartoq.

3. Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu oqaaseqaatissaqarpa?

Pisussaaffimmik naammassinnittussap illua tungaanilu pisussaaffimmik naammassinnittussaanermit sumiginnaasoqarnerani kinguneqaateqartitsinermit eqqugaasup ataasiusussaanerata erseqqissaatigineqarnissaanut allatut iliornerusinnaavoq paasissutissiinissamik pisussaaffiup naammassineqarnissaanut aamma partiit ataasiakkaat akisussaaffilerneqarsinnaanerata – taamaaliornikkullu Naalackersuisut isumaliornartoqartitsinerannut naaperiaalluni. Ilusiliinermit taamaattumi partiit ataasiakkaat tassaassapput paasissutissanik qinigaatitaminnut tunngassuteqartunik Siulittaasoqarfimmut tunniussisussat. Paasissutissat soorunami qinikkat aqqutigalugit partiinit pissarsiarineqartariaqassapput, tassa partigruppiimut ilaasortanit ataasiakkaanit tamanit. Taamaammatt pisussaaffiup naammassineqarnissaa siunertaralugu naapertuutissaaq qinersisoqarnerani partii sinnerlugu qinigassanngortissinnaanerlut paasissutissanik pisariaqartinneqartunik partiimut tunniussinissaq akueralugu qineqqusaartut atsiortulit uppersaateqarnissaat partiinit piimasaqaatigineqarsinnaappat.

4. Aaqqiissutissaq taamaattoq atorsinnaasutut Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamit isigineqarpa, taamaappallu kinguneqaateqartitsisinnaanerlut aalajangersakkap aatsaat Inatsisartunut tulliani qinersinermit atuutilernissaa naammaginartutut Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamit isigineqarpa?

Suleriaatsimi paasissutissiisussaataaernermit aalajangersakkamut siunnersuutigineqartumut suleriaatsimi § 49, imm. 5-imik ikkussisoqarsinnaanera, taanna malillugu paasissutissiisussaanermit sumiginnaaneq Inatsisartut ataatsimiinnerannit ullut 14-it pallilugit peqataasinnaatitaannginnermit aalajangersaasumik ikkussisoqarsinnaanera periarfissat pingajorisinnaavaat, piffissami ilaasortap ataatsimiinnermit peqataasinnaatitaannginnermit nalaani aningaasarsianik pisartagaqarsinnaatitaannginnera tassanga aamma aalajangersarneqarluni.

5. Ilusiliineq taamaattoq Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamit qanoq isumaqarfigineqarpa?

C.

Naalackersuinikkut sulinermi aningaasatigut tapiissuteqartarnermut inatsimmi partiit, katusseqatigiit attaviitsulluunniit sinnerlugit Inatsisartunit aningaasartuutigineqartut partiinut tapiissutit ilanngaaviginerisigut utertinneqarsinnaanissaannut erseqqissumik tunngavissiisoqassasoq Siulittaasoqarfimmit siunnersuutigineqarpoq.

Taamak siunnersuuteqartoqarneranut tunngavigineqarpoq partiit ataasiakkaat qinigaaffimmi kingullermi partiip oqaaseqaatissaanik kalaallisut danskisullu allassimasunik tunniussisussaataanerminnik tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit sumiginnaasimanerat - naak 2009-mi inatsimmik allannguinnikkut partiinut tapiissutit ilaatigut suliassamut tassungarpiaq atugassiissutitut qaffanneqaraluartut.

Siullermeerinermi ilanngaassiviginnittarnissamut tunngavissatut siunnersuummut akerliliisoqarpoq, siunnersuutilli apeqqutillu kalaallisut allassimasumik tunniunneqarsinnaasariaqartutut partiimit ataatsimit isumaqarfigineqarpoq, nutserneqarnissaat partiimit isumagisassanngortinngikkaluarlugu.

Inatsisissatulli siunnersuummut saqqummiunneqartumut tunngatillugu inassuteqaat taanna toqqaannangitsumik taamaallaat sunniuteqarpoq. Partiit nutserisussaataajunnaassappata (taamaalillunilu suliassap Inatsisartut Allattoqarfiannut utertinneqarluni), taava partiinut tapiissutit suliassap taassuma isumagineqarnissaanut ullumikkut tunniunneqartartut ilanngaavigineqartariaqassapput.

Inatsimmik allannguinnikkut Inatsisartut Allattoqarfiannit partiinut aningaasaliissutinik nuussisoqarsimasoq Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini erserpoq, taamaalillutillu partiinut tunngaviusumik tapiissutit 300.000 kr-iniit 650.000 kr-inut qaffanneqarlutik qinikkanullu tapiissutit 125.000 kr-iniit 170.000 kr-inut qaffanneqarlutik.

6. *Partiit nutserititsinissamut pisussaaffeqarunnaassappata partiinut tapiissutit qanoq annertutigisumik ilanngaavigineqartariaqassappat?*

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Laura Tàunâjik
Inatsisinut Ataatsimiititaliap Siulittaasua